

**MONITORING RADA
NARODNE SKUPŠTINE RS
ZA PERIOD 01.01-31.10.2007. GOD.**

1. UVOD

Iako su, u izvještaju o rezultatima monitoringa rada NS RS za prvu polovinu 2007. godine, Centri civilnih Inicijativa (CCI) uočili određene propuste, kako u kvalitetu tako i kvantitetu realizacije Programa rada i ukazali na to javnosti Republike Srpske, u prethodna tri mjeseca su ti propusti još izraženiji. Ova činjenica može dovesti do toga da neke važne programske mjere, koje bi, po ocjeni ekspertskih organizacija, mogle bitno uticati na rješavanje nekih od najznačajnijih životnih problema s kojim se suočavaju građani RS, i BiH u cjelini, i ne dođu u parlamentarnu proceduru do kraja godine. Tim prije što NS RS, upravo u trenutku kad zaostajanje u odnosu na planirani obim aktivnosti postaje evidentno, umjesto da pojačanom aktivnošću pokuša da popravi sliku o svom radu, ne održava redovne sjednice, nego je 5. posebna sjednica, zbog političke krize u zemlji, u stalnom zasjedanju. Takođe, evidentan je i problem što RS trenutno funkcioniše bez predsjednika, pa, trenutno, bilo koji zakon da se usvoji ne može pravno zaživjeti (jer mora biti potpisan od Predsjednika).

Podsjetimo da je skupštinska većina i izvršna vlast u RS programski homogena, što znači da između koalicionih partnera (SNSD, DNS, SP i PDP) postoji visok stepen podudarnosti u predizbornim programskim obećanjima (63% identično, 25% vrlo blisko i 12% blisko) što znači da im ništa nije stajalo na putu da svoja obećanja i realizuju. No, umjesto bilo kakvih naznaka da bi na kraju četverogodišnjeg mandata aktuelne vlasti mogli dobiti novi ustav, reformisanu policiju, efikasniju, profesionalniju i jeftiniju javnu administraciju, značajno smanjen nivo kriminala i korupcije, bruto društveni proizvod po stanovniku oko 3.000 USD, potpuno završenu privatizaciju, razvijenu poljoprivredu, moderne autoputeve, obnovljenu željeznicu, redovni međunarodni avionski saobraćaj, smanjenu nezaposlenost i siromaštvo, reformisan penzioni sistem i veće penzije, osnovnu zdravstvenu zaštitu za sve građane i reformisano visoko obrazovanje, građani Republike Srpske, i BiH u cjelini, suočavaju se s političkom krizom kojoj se prijeteci pridružuje i ekonomska i socijalna. Plate, penzije i stipendije nisu u stanju pratiti svakodnevna poskupljenja, nezaposlenost je sve veća, kriminal i korupcija haraju i odnose ljudske žrtve, privatizacijska pljačka se nastavlja, omladina svoju budućnost vidi van granica naše zemlje a izražena je i politizacija velikog broja, za građane, važnih pitanja, koje je često destruktivna i otvara put u daljnju izolaciju, zbog čega građani ispaštaju i već dugi niz godina žive ispod nivoa ljudskog dostojanstva.

Narodna skupština Republike Srpske je ispred sebe imala jasne ciljeve za proteklih deset mjeseci, kroz kreiran Orijentacioni program rada, ali očito je da čak i stabilna skupštinska većina, u ovom slučaju, nije bila garancija da će se sve aktivnosti obaviti u rokovima i u skladu sa sopstvenim programom rada.

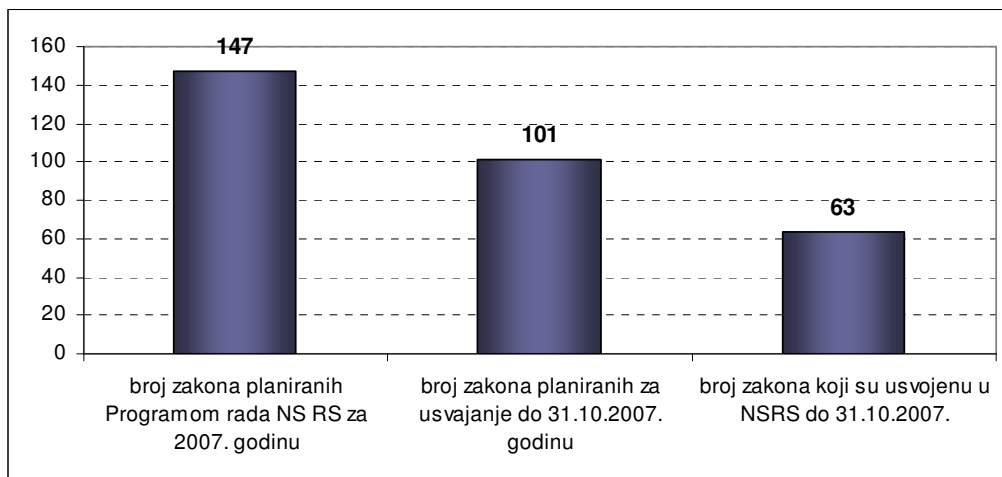
Podatak da neke ključne mjere nisu ni ušle u parlamentarnu proceduru govori da se u mnogim segmentima nije dobro planiralo i da se Program rada, nije bavio nekim od ključnih pitanja za realizaciju zahtjeva iz Građanske platforme. Pored djelovanja kroz Program rada NS RS, aktivniji doprinos rješavanju najvećih problema građanstva su mogli dati i poslanici svojim inicijativama, ali kvalitetne individualne inicijative su izostale.

2. EFIKASNOST RADA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE

U analiziranom periodu od 01.01. do 31.10.2007. godine, NS RS je održala 10 redovnih sjednica na kojima je razmatrala 195 tački dnevnog reda (dakle, cca 20 po sjednici). NS RS je održala i tri posebne sjednice, od

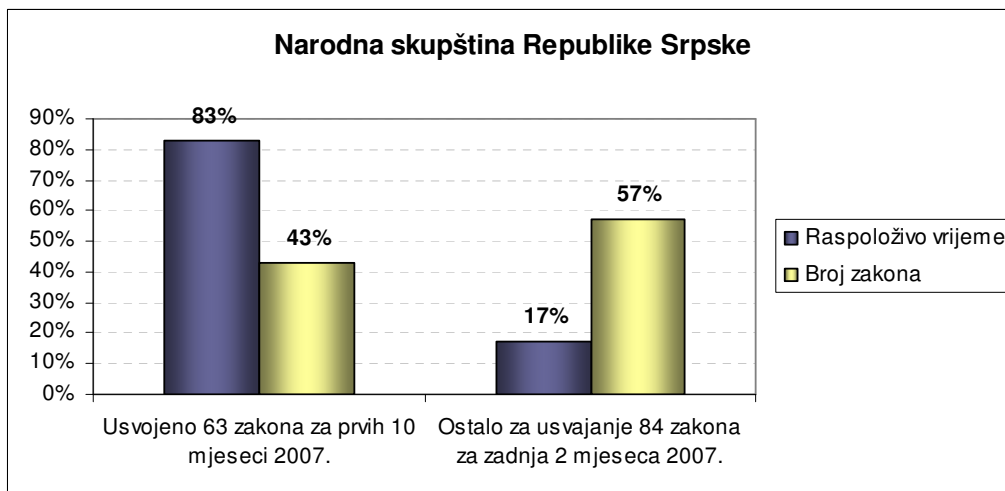
kojih po značaju ističemo 3. posebnu sjednicu NS RS, na kojoj je razmatran dokument Ekonomske politike RS za 2007. godinu i Razvojni program RS od 2007. do 2010. godine što je u direktnoj vezi sa zahtjevima iz Građanske platforme.

U posmatranom desetomjesečnom periodu NS RS je usvojila 63 zakona (59 po vladinom prijedlogu, 2 na prijedlog poslanika NS - Radovana Viškovića i Krstana Simića i Nikole Baštinca - a 2 po prijedlogu Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo). Programom rada NS RS, za period do 31.10.2007. godine predviđeno je usvajanje 101 zakona, što znači da je Narodna skupština realizovala plan u obimu od 62%.

Grafički prikaz 1. Usvajanje zakona u Narodnoj skupštini Republike Srpske

No, posmatrano na godišnjem nivou, dva mjeseca do kraja godine, svega 17% na početku raspoloživog vremena za realizaciju Programa, Narodnoj skupštini Republike Srpske je, po Programu, preostalo za usvajanje 84 zakona, tj čitavih 57%, što je, i bez vanredne političke situacije, u kojoj sve stoji čekajući epilog nadmudrivanja i naduravanja sa međunarodnom zajednicom, krajnje nerealan cilj.

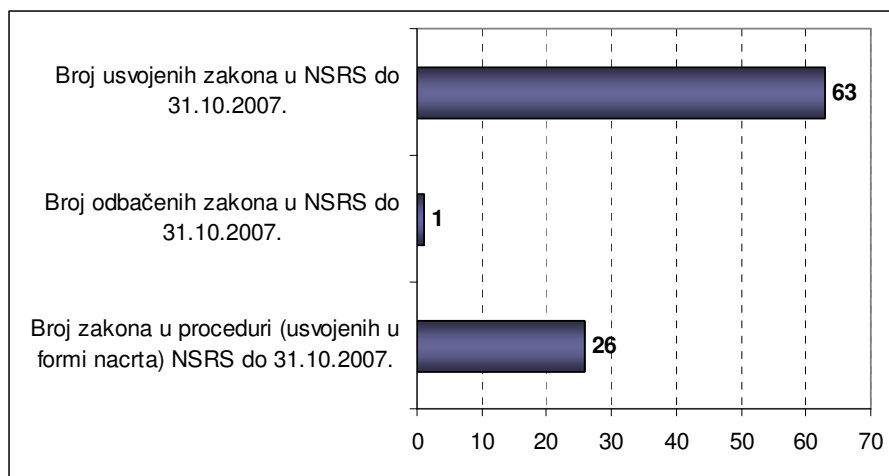

Grafički prikaz 2. Odnos zakona i raspoloživog vremena - trenutno stane u odnosu na godišnji plan.

NS RS ima, dakle, evidentna kašnjenja po pitanju zakonodavnih mjera što će proizvesti situaciju da Program

rada neće biti realizovan prema planiranoj dinamici.

Stabilna parlamentarna većina prilično rutinski i disciplinovano odrađuje zakonske prijedloge Vlade, bez ozbiljnije rasprave i bez dovođenja u pitanje Vladinih zakonskih rješenja. Jedini zakon koji je oboren u NS RS bio je zakon opozicionog poslanika D. Stojičića iz SDS-a (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na lični dohodak građana).

Grafički prikaz 3. Pregled rezultata rada Narodne skupštine Republike Srpske u vezi sa zakonima u njenoj proceduri

Određen nesrazmjer je primjećen u broju planiranih tematskih cjelina NS RS (Strategije, informacije, odluke, programi, zaključci) koje trebaju biti donesene, njih 37, i činjenici da je NS RS usvojila preko 90 istih, što govori da se o određenim segmentima, pri izradi Programa rada, ne vodi dovoljno računa. Ovakav odnos planiranih i razmatranih tematskih cjelina, naime, nije rezultat efikasnosti rada NS RS, nego jedan od pokazatelja površnog pristupa u planiranju godišnjeg Programa rada.

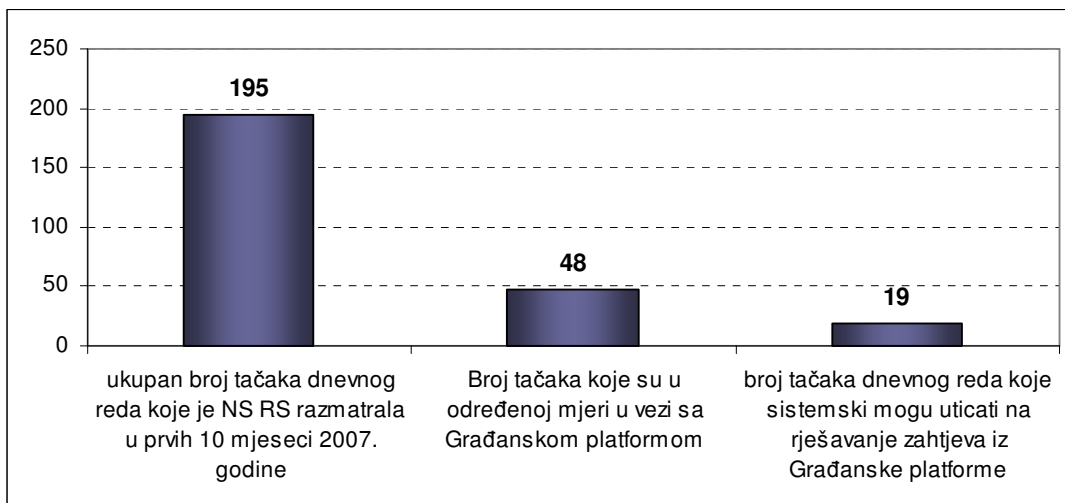
3. NARODNA SKUPŠTINA RS - VEZA SA GRAĐANSKOM PLATFORMOM

Od 195 tačaka dnevnog reda koje je NS RS razmatrala na sjednicama u prvih 10 mjeseci 2007. godine, tek 48 tačaka dnevnog reda ima određene veze sa zahtjevima iz Građanske platforme. Dakle, svega 25% razmatranih mjera (zakona, odluka, strategija i sporazuma) je imalo određenu vezu sa zahtjevima iz Građanske platforme. U odnosu na polugodišnji nivo, kada je 21% razmatranih mjera imalo određenu vezu sa zahtjevima iz Građanske platforme, sada je ostvareno povećanje od 4%, ali je ono i dalje nedovoljno za stvaranje preduslova za značajnije poboljšanje života građana, u oblastima koje su od njih samih ocijenjene kao najvažnije.

Situacija je još lošija ako među mjerama koje imaju određenu vezu sa zahtjevima iz Građanske platforme izdvojimo samo one koje mogu sistemski doprinijeti rješavanju zahtjeva iz Građanske platforme. Takvih je, naime, prema nalazima ekspertskih WD agencija, tek 19¹, ili svega 10% od ukupnog broja tačaka koje je

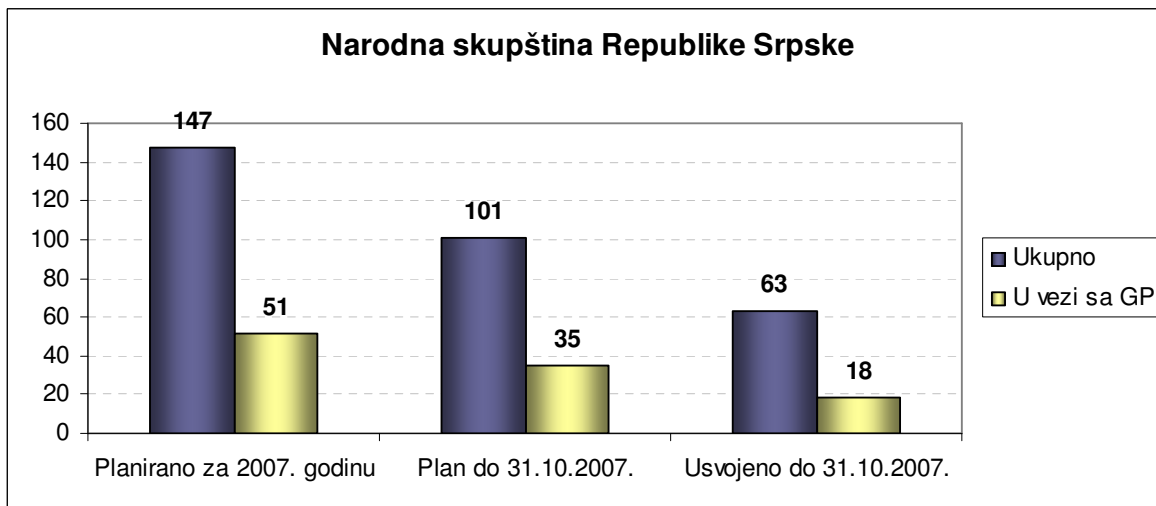
¹ „Prijedlog zakona o dopuni Zakona o poljoprivredi, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima, Prijedlog zakona o fondu za razvoj Istočnog dijela RS, Prijedlog zakona o evidencijama i statističkim istraživanjima u oblastima zdravstvene zaštite, Prijedlog zakona o platama, Prijedlog zakona o platama u javnim institucijama, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko- invalidskom osiguranju, Prijedlog Zakona o radu, Prijedlog zakona o dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, Prijedlog zakona o fiskalnim kasama, Nacrt zakona o internoj reviziji u javnom sektoru, Nacrt zakona o veterinarstvu, Nacrt zakona o studentskom standardu, Prijedlog zakona o fiskalnim kasama, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečajnom postupku, Prijedlog zakona o zaštiti na radu, Prijedlog zakona o dopunama Zakona o porezu na dohoda8(,)TJ 16()-39.5769(n)16.1192(a)16

Narodna skupština razmatrala u prethodnom desetomjesečnom periodu.

Grafički prikaz 4. Svega 10% tačaka koje su u proteklom desetomjesečnom periodu bile na dnevnom redu NS RS može sistemski uticati na rješavanje zahtjeva iz Građanske platforme.

Što se tiče zakona: od 147, koliko ih je planirano za usvajanje u ovoj godini, njih 51 ima manje ili veće veze sa zahtjevima iz Građanske platforme; od Programom rada NS RS, za period do 31.10.2007, predviđenih 101 zakona, njih 35 ima veze sa Građanskom platformom; i, konačno, od 63 usvojena zakona, njih 18 ima veze sa Platformom. Dok je procenat tačaka, dakle, koje imaju veze sa Građanskom platformom u odnosu na Plan, u oba slučaja (i godišnjem i planu do 31.10.), 35%, kod usvojenih zakona on pada na 29%.

Grafički prikaz 5. Odnos zakona koji imaju određene veze sa Građanskom platformom prema ukupnoj količi zakona

Dodatno, samo 10 od 18 usvojenih zakona, koji imaju određene veze sa Građanskom platformom, spada u one koji mogu sistemski uticati na rješavanje zahtjeva iz Platforme, što je, dakle, svega 10% od Programom za usvajanje planiranih zakona za prvih 10 mjeseci ove godine.

Sudeći po ovoj dinamici u preduzimanju mjera koje mogu poboljšati život građ

elementarnih problema građanstva RS, iako posjeduje sve potrebne mehanizme da uradi suprotno. NS RS je na ekonomskom planu usvojila određene mjere, ali njihovi efekti nisu vidljivi u ovom trenutku i kao i mnogi drugi procesi i oni se odvijaju sporo. Na socijalnom planu, iako planirani, do sada nisu ostvareni značajniji pomaci u okviru zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja, te na polju socijalne zaštite.

Pompežno najavljivan i usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu, koji je suštinske efekte trebao imati u smanjenju broja radnika zaposlenih na crno do ovog perioda nije proizveo neke veće efekte².

Efekti nekih mjera usvojenih u NS RS, evidentno je, neće dugo biti vidljivi, jer, jednostavno, najodgovornijima nije u dovoljnoj i iskrenoj mjeri stalo do toga da se poprave uslovi života najugroženijih kategorija stanovništva u RS.

4. POŠTIVANJE POSLOVNIKA O RADU

Poslovnik NS RS je na 12. redovnoj sjednici izmijenjen u određenim dijelovima, tačnije promijenjeno je 49 članova Poslovnika. Ove izmjene su zvanično objavljene, tačnije novi Poslovnik je u primjeni od 30. avgusta 2007. godine. Uskoro bi trebao biti usvojen i Etički kodeks poslanika, a što je bila preporuka CCI-a u prethodnom periodu.

Ubjedljivo najčešći način kršenja Poslovnika, odnosi se na članove 142. i 144, koji glase:

"Narodni poslanici dužni su da poštuju dostojanstvo Narodne skupštine. Narodni poslanici dužni su da se jedni drugim obraćaju sa uvažavanjem. Nije dozvoljeno korišćenje uvredljivih izraza, kao ni iznošenje činjenica i ocjena koje se odnose na privatni život drugih lica. Za vrijeme govora narodnog poslanika ili drugih učesnika u pretresu nije dozvoljeno dobacivanje, ometanje govornika na drugi način, niti bilo kakvo drugo ponašanje koje ugrožava slobodu govora.", i:

"Narodni poslanik ili drugi učesnik u razmatranju određenih pitanja može govoriti samo o pitanjima koja su na dnevnom redu. Ako se govornik udalji od dnevnog reda, Predsjednik će ga upozoriti na dnevni red. Ukoliko se govornik i poslije upozorenja ne drži dnevnog reda, Predsjednik može da mu oduzme riječ. Niko ne može prekidati govornika niti ga opominjati, osim Predsjednika Narodne skupštine, u slučajevima predviđenim Poslovnikom."

I pored stalnih upozorenja od strane Predsjednika NS RS i pozivanja na ove članove Poslovnika, puno vremena, energije i novca odlazi na bespredmetne rasprave i zaštite interesa lične i partijske prirode. Najupečatljiviji sukobi su na relaciji SNSD – SDS i njihovih predstavnika koji često izazivaju bespotrebne polemike, a konačno je i Predsjednik NS RS „smogao snage“ da, zbog kršenja Poslovnika, opomene i Premijera Milorada Dodika. Inače je, vrlo često, u prvoj polovini godine, dolazilo do povrede Poslovnika po navedenim članovima, ali obično se mjera opomene izricala prema poslanicima opozicije, naročito prema Borislavu Bojiću, kao predsjedniku Kluba poslanika SDS-a, ali nikada prema Premijeru čije je "komotno" ponašanje prema Poslovniku postalo uobičajeni manir.

² Na pitanje narodnog poslanika i šefa kluba poslanika SDS-a Borislava Bojića u okviru „Aktuelnog časa“ (pitanja poslanika Vladi RS) koliko je firmi kažnjeno ili zatvoreno u slučaju da neko od radnika nije prijavljen, ministar rada Boško Tomić je odgovorio: "Nijedna". Slijedeće pitanje g-dina Bojića je bilo da li to znači da su svi radnici građevinskih firmi prijavljeni i osigurani, kao i drugih firmi koji imaju veći broj radnika? Ministar Tomić je olako rekao da inspeksijske službe nisu bile u mogućnosti u ovako kratkom periodu provjeriti sve firme na terenu i da za sada inspeksijske službe vrše samo upozorenja poslodavcima. Ministar je dodao, bez kvalitetne argumentacije, da je zakon sigurno dobar jer je od njegovog usvajanja, sa evidencije Zavoda za zapošljavanje skinuto oko 4000 nezaposlenih osoba.

5. PRIDRZAVANJE ZAKONA SA AKCENTOM NA REALIZACIJU BUDŽETA

NS RS je analizirala i usvojila polugodišnji Izvještaj o realizaciji budžeta u julu. Vlada RS je shodno Zakonu o izvršenju budžeta za 2007. godinu izvijestila NS RS o izvršenju budžeta za pomenuti period, a prema članu 11 ovoga zakona.

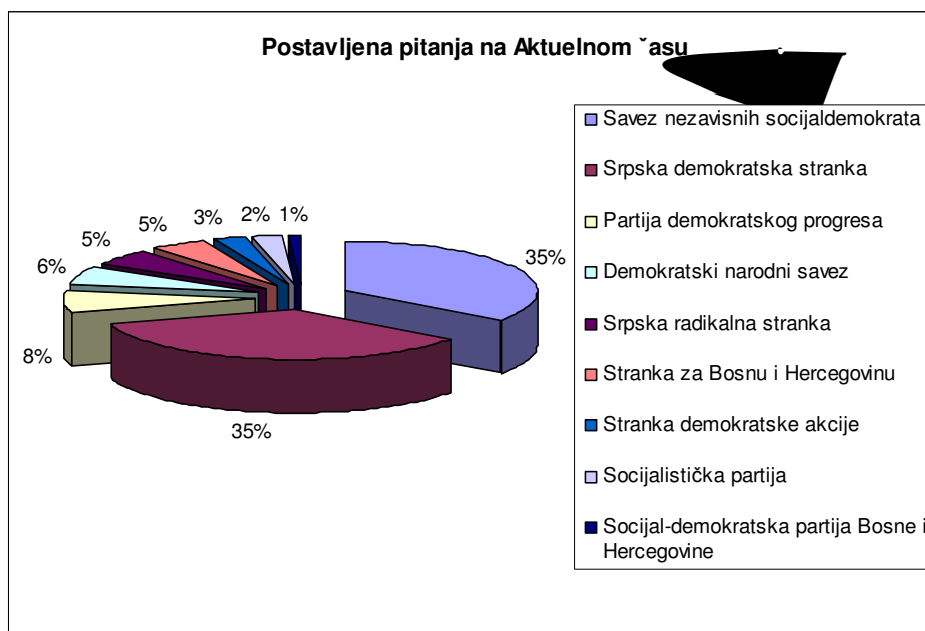
09. oktobra 2007. godine, na 15. sjednici NS RS, pred poslanicima je bio prijedlog Rebalansa budžeta RS u iznosu od 125, 000.000. i to je prvi put da u RS postoji suficit budžetskih sredstava. Rebalans budžeta je u NS RS potvrđen od poslaničke većine.

6. INICIJATIVE POSLANIKA – AKTUELNI AS

Na uzorku od 6 stenograma NS RS (sa 10, 11, 12, 13, 14. i 15. sjednice), predstavimo pregled pojedinačnih aktivnosti i inicijativa, u okviru prve tačke dnevnog reda svake sjednice - „Aktuelni čas“.

ejidjoanjednrveU02()3823538106.51892

Poslanici su na ovih 6 sjednica postavili 171 poslaničko pitanje. Velika većina p132.153335(v)8624 Tf 7.44 0 757(s)12.9459(k

Grafički prikaz 7. Poslanička pitanja grupisana po stranačkoj pripadnosti poslanika koji su ih postavljali

Najaktivniji, sa po 6 pitanja, bili su – Goran Perković i Branislav Škobo, za njima skijede: Dušan Stojičić, Borislav Bojić, Vukota Govedarica, Rado Savić, Lazar Marić, Slobodan Prtilo, Novo Grujić i Snježana Božić. Klub poslanika SDS-a je uputio tačno 60 pitanja na analiziranim sjednicama.

Isti broj pitanja uputili su i poslanici SNSD-a, kojih, međutim, u Narodnoj skupštini Republike Srpske ima dva i po puta više. Iz SNSD-a aktivniji od drugih su bili Perica Rajčević, Vuković Radovan, Dukić Gordana, Svetislav Kovačević, Jasna Lukić, Srđan Mazalica, Goran Lončarević, te, Boro Rudić (svi po 3 pitanja).

PDP –ovi poslanici su uputili manji broj pitanja, svega 13, a prednjačio je Aleksandar Golijanin (sa 4).

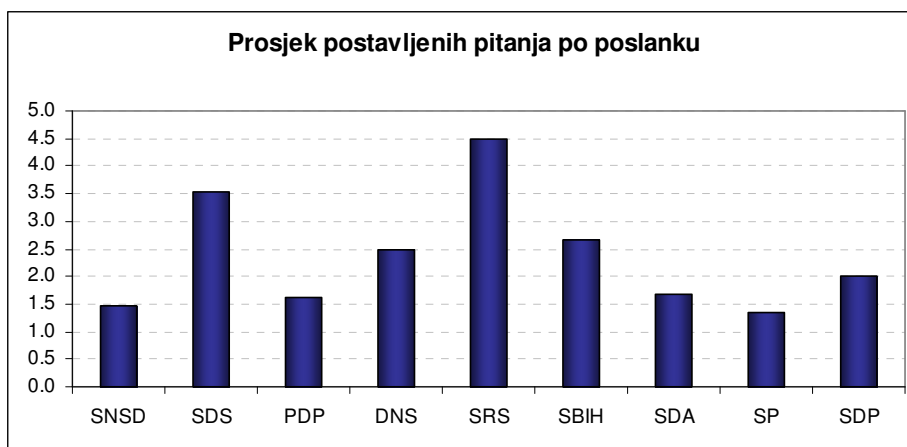
DNS je kao najaktivnijeg poslanika imao Dragutina Rodića koji je, takođe, uputio 4 poslanička pitanja, a ukupno iz DNS je upućeno 10 pitanja prema nadležnima iz Vlade RS.

SDA je bila djelimično aktivna, ali mali broj poslanika u NS RS je uslovio i broj pitanja, a najaktivnija je bila poslanik Zinaida Hošić koja je uputila 4 od 5 postavljenih pitanja iz kluba SDA.

Slično je bilo i sa Strankom za BiH ispred koje je aktivan bio poslanik Muharem Murselović sa 4 pitanja, dok je njegov stranački kolega Šaban Sivić uputio 3 pitanja.

Ispred SRS RS oba poslanika su aktivno učestvovali u radu sjednica i poslanik Mihajlica i poslanik Grujić Novo i pored malog broja poslanika poslanici SRS RS su uputili 9 pitanja prema Vladi RS.

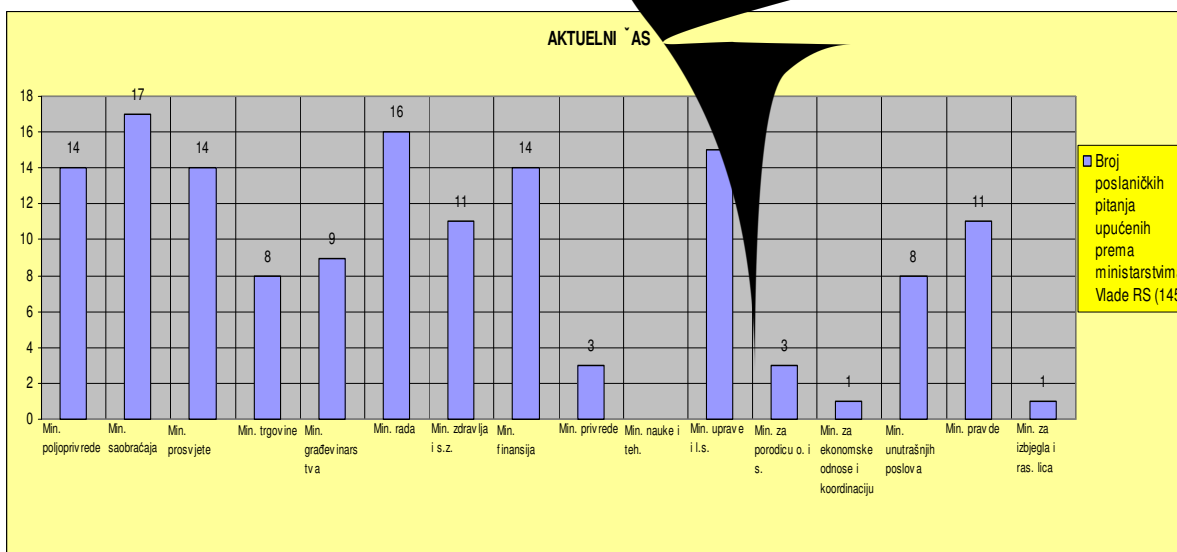
Socijalistička partija je uputila manji broj pitanja, svega 4 pitanja iako u NS RS imaju 3 poslanika. Dakle, poslanici SP nisu upućivali ni pitanje po održanoj skupštini.

Grafički prikaz 8. Tek izračunavanje prosjeka po poslaniku unutar partija u NS RS daje pravu sliku.

Vrlo interesantno je i to da predstavnici Vlade nisu u stanju dati direktne odgovore i da se na preko 80 % postavljenih pitanja odgovor na poslaničko pitanje dostavlja u pisanoj varijanti. Ono što je pohvalno i oko čega nema puno polemika je to da se ti odgovori zaista dostavljaju inicijatoru pitanja. U proteklom periodu bilo je situacija kada neki poslanik nije zadovoljan određenim odgovorom, ali samo poslanik Lazo Marić SDS nije dobio u predviđenom roku odgovor na svoje pitanje sa osme i devete sjednice. I ta situacija je riješena na 12 sjednici, dakle sa kašnjenjem, ali zbog obimnosti odgovora nadležno ministarstvo nije moglo ranije spremati odgovor.

Od 145 poslaničkih pitanja, najveći broj je upućen prema Ministarstvu saobraćaja i veza - 17, jedno manje prema Ministarstvu rada, a 15 pitanja je upućeno Ministarstvu uprave. Kuriozitet je da poslanici nisu postavili niti jedno pitanje prema Ministarstvu nauke i tehnologije na analiziranim primjerima i tek po jedno pitanje Ministarstvu za izbjegla i raseljena lica i Ministarstvu za koordinaciju.

Grafički prikaz 9. Pregled prema kojim ministarstvima je upućeno najviše pitanja na 6 analiziranih sjednica

9. ZAKLJU CI

1. Poslanici i kompletan saziv NS RS nisu u 2007. godini adekvatno odgovorili na izazov, da svojim građanima život učine boljim, da daju konkretniji doprinos na putu ka EU integracijama, smanjenju siromaštva, povećaju stopu zaposlenosti, itd. Parlament se u svom radu nedovoljno bavi ključnim životnim problemima građana tj. stvaranjem zakonskih pretpostavki za njihovo otklanjanje i za poboljšanje životnih uslova za široke slojeve stanovništva.
2. NS RS je usvojila Program rada za 2007. godinu, ali njegov kvalitet i realizacija nisu na potrebnom nivou. NS RS u proteklom periodu kasnila po pitanju usvajanja zakonskih rješenja, tematski dio je loše planiran, što je proizvelo manji broj usvojenih zakona od planiranog u formi prijedloga, te mnogo veći broj tematskih usvojenih akata od planiranog. Jasno je da su kašnjenja evidentna u segmentima zakonodavstva i da NS RS neće uspješno odgovoriti na postavljene zadatke u sopstvenom Programu rada.
3. Poslovnik o radu NS RS je promijenjen i stupio je na snagu 30.08.2007. godine. Ostaje potreba integrisanja u njega Kodeksa o ponašanju poslanika.
4. Poslanici u NS RS ne dostavljaju kvalitetne inicijative za rješavanje ključnih problema građana.
5. NS RS nije još uvijek radila analizu realizacije sopstvenog Programa rada, iako Poslovnik o radu NS RS propisuje ovu mjeru.
6. NS RS je usvojila značajne politike kada je riječ o Ekonomskoj politici za 2007. godinu, kao i o Razvojnom programu RS od 2007 do 2010 godine. Ali procesi realizacije još ne prate kvalitet ponuđenih dokumenata.
7. NS RS još nije razmatrala Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Zakon o zdravstvenom osiguranju iako su ovi zakoni veoma bitni i vezani za zahtjeve iz Građanske platforme.
8. NS RS već kasni sa usvajanjem Nacrta Zakona o socijalnoj zaštiti.
9. NS RS ima mehanizme da kvalitetnije saraduje sa predstavnicima izvršne vlasti u RS, ali ih ne koristi u dovoljnoj mjeri što uzrokuje da se ne usvoje bitni i planirani zakoni, odluke i strategije koji suštinski mogu uticati na poboljšanje stanja u entitetu i državi u cjelini, prevashodno u sferi zapošljavanja, položaja penzionera, socijalno nezbrinutih, zdravstveno neosiguranih građana kao i građana bez adekvatne zdravstvene zaštite.
10. Poslovnik se uglavnom poštuje, ali ponašanjem pojedinaca iz reda poslanika NS RS i Vlade RS na sjednicama skupštine često se vrši opstrukcija, koja dovodi i do višesatnih diskusija koja nisu usmjerene ka progresu i boljim rješenjima prema usvojenom dnevnom redu, nego vode ka destruktiji i bježanju od pravih problema građana RS.
11. Potrebno je da se vlast podsjeti i pridržava sopstvenih predizbornih obećanja i na taj način utiče na rješavanje najvećih problema građana.

10. PREPORUKE

1. Parlament RS treba više raditi u skladu, sa zahtjevima identifikovanim u dokumentu Građanska platforma, odnosno na ključnim problemima s kojim se suočavaju građani ove zemlje.
2. Parlament RS treba raditi na realizaciji usvojenog Razvojnog programa.
3. Kreirati Kodeks ponašanja poslanika u NS RS, a prema odredbama Poslovnika o radu NS RS,
4. Iznaći način za aktivniji, odgovorniji i efikasniji pristup skupštinskih tijela u razmatranju akata koje ova tijela obrađuju (aktivnije sudjelovanje predstavnika civilnog društva i u radu tih tijela).
2. Poslanici trebaju dati aktivniji doprinos sjednicama NS RS-e, a ne čekati da samo glasaju za „servirana“ rješenja.
3. Donijeti Entitetski akcioni plan za borbu protiv nezaposlenosti
4. Planirati programom rada temeljnu transformaciju Zavoda za zapošljavanje, s ciljem da postanu kvalitetne berze rada po evropskim standardima.
5. Potpuno realizovati i adekvatnim budžetskim sredstvima podržati Socijalni program mjera za ublažavanje stanja socijalno ugroženih građana RS.
6. Obezbeđenje sredstava za funkcionisanje entitetskog fonda za ekonomski i socijalni razvoj u iznosu od minimalno 25 miliona KM.
7. Prilikom planiranja Budžeta za 2008. godinu i Zakona o izvršenju Bužeta Republike Srpske za 2008. godinu, isključiti bilo kakvo povećanje javne potrošnje, odnosno rasta troškova administracije, a sve novčane tokove namijenjene u ovu svrhu usmjeriti u socijalne fondove i na realizaciju programa aktivnog zapošljavanja i smanjanja nezaposlenosti.
8. Planirati izmjene postojećeg Zakona o doprinosima u RS (s ciljem da se stepenuju stope minimalne plate prema obrazovnoj strukturi uposlenika).
9. Ubrzati izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju RS (s ciljem da se ukine izdvajanje od 3,75% iz penzija, a za potrebe zdravstvenog osiguranja penzija)
10. Ubrzati izmjene Zakona o zdravstvenoj zaštiti RS
11. Planirati uspostavu rada multisektoralne inspekcije (inspektori rada, poreske uprave, zdravstva, PIO, te komunalna policija), kako bi se u RS efikasno suzbio rad na crno.
12. Donošenje Odluke o završetku procesa transformacije državnog kapitala u strateškim preduzećima kroz transparentnu privatizaciju putem berze kapitala u Sarajevu i Banja Luci.
13. Program rada NS RS, prije kreiranja finalne verzije i izglasavanja, dati na uvid javnosti, kako bi strukovne organizacije (sindikati, penzioneri, mladi-studenti) mogli da učestvuju u prijedlozima za kreiranje Programa rada.
14. NS RS treba jasno da stavi do znanja zbog čega Program rada nije ispoštovan u punom obimu, čija je pojedinačna odgovornost i da li će na osnovu svih dostavljenih analiza i inicijativa od strane nevladinog sektora doći do poboljšanja u planiranju programa za 2008. godinu.

DODATAK 1. INICIJATIVE POSLANIKA – AKTUELNI AS

U nastavku analize prezentovat će se neke od tema koje su putem stenograma zabilježene na sjednicama NS RS, a koje u određenim segmentima imaju veze sa Građanskom platformom. S druge strane biće i jasniji odnos premijera RS prema građanima koji nisu dali svoj glas SNSD-u. Takođe, može su uočiti da je narodni poslanik Srđan Mazalica postavio na XII sjednici NS RS faktički isto pitanje, koje je delegirao poslanik Đuro Stanojević na XI sjednici i na toj sjednici je ministar Tomić dao odgovor. Ovo je primjer da poslanici nisu skoncentrisani na izlaganja svojih kolega.

KRSTAN SIMIĆ (SNSD) – XI sjednica NS RS 31.05. i 01.06.2007. godine

G-dine predsjedniče,

Pitanje je Vladi, a sticajem okolnosti i resornom ministru g-dinu Kasipoviću.

Imajući u vidu i očekujući sredstva od privatizacije Telekomu Republike Srpske, a polazeći od nesporne činjenice i svagdje u svijetu prihvaćene da je najbolje dugoročno i najisplativije ulaganje u obrazovanje, nauku, postizanje nivoa, razmišlja li Vlada da analogno Zakonu o Fondu za razvoj Istočnog dijela Republike Srpske donese jedan zakon koji bi obezbjedio, govorim primjera radi, 100 miliona eura za ulaganje u osnovno obrazovanje, srednje obrazovanje, visoko obrazovanje kroz zgrade, opremu, kadrove i da to bude prvi najznačajniji korak Republike Srpske ka priključivanju Evropi.

Mislim da ovakav jedan zakon, kad je u pitanju obrazovanje, daleko bi bio isplativiji od bilo kog drugog ulaganja iz ovih sredstava.

Hvala. Može i u pismenoj formi.

ĐURO STANOJEVIĆ (PDP) XI sjednica NS RS 31.05. i 01.06.2007.

G-dine predsjedniče, uvaženi članovi Vlade, poštovane kolege narodni poslanici,

Moje poslaničko pitanje će biti upućeno Ministarstvu za rad i boračko-invalidsku zaštitu.

Imajući u vidu pozitivne efekte realizacije Programa volontiranja i pripravnika iz prošle godine, veliko interesovanje i očekivanje od mladih oko daljih aktivnosti oko zapošljavanja, Vlada je najavila usvajanje Programa primanja pripravnika u ovoj godini. Moje pitanje glasi: da li je usvojen program finansiranja i prijem pripravnika u ovoj godini, koliko se planira obuhvatiti pripravnika i kojih kategorija i kada će početi realizacija eventualno toga programa?

Toliko i hvala.

PREDSJEDNIK RADOJIČIĆ

Hvala. Pitanje je ako sam razumio Ministarstvu rada, je li tako? Ministar Tomić.

BOŠKO TOMIĆ

24.05., uvaženi predsjedniče, poštovani narodni poslanici, 24.05. na sjednici Vlade prihvaćen je program Zavoda za zapošljavanje kojim se obuhvataju 500-tina pripravnika sa visokom stručnom spremom gdje se sredstva obezbjeđuju iz sredstava Zavoda za zapošljavanje, a iznose na mjesečnom nivou 60% od

prosječnog isplaćenog ličnog dohotka u Republici Srpskoj, tako da će jedan pripravnik sa visokom stručnom spremom koštati sa plaćenim doprinosima negdje oko 5.000 KM, s tim što 40% je obavezno da poslodavac izdvaja sredstava, znači da bi povukao sredstva koja su predviđena ovim programom mora sam poslodavac da da 40% sredstava sa kojima se plaća i plata i doprinosi.

Ovaj program treba da krene u narednih 10-tak dana, da se javno objavi i predviđeno je 500-tina pripravnika, ukupan projekat će koštati Zavod za zapošljavanje 2.700.000 KM, ukoliko se bude pokazalo da nije dovoljno Vlada će se odrediti u narednom periodu obuhvatiti i druge zainteresovane. Ovaj projekat predviđa samo visoku stručnu spremu.

SLOBODAN PRTILO (SDS) XII sjednica NS RS 26. i 27. juna 2007. godine

Gospodine predsjedniče, kolegice i kolege narodni poslanici,

Zamoljen sam od radnika AD Auto rad Trebinje da postavim sledeće pitanje. Iako su se do sada obraćali više puta svim nivoima vlasti od načelnika opštine Trebinje preko ministarstva rada, saobraćaja i veza, predsjednika Vlade i Specijalnog tužilaštva, radnici nisu dobili odgovor na svoje pitanje, pa postavljaju ponovo.

Šta je učinjeno po pitanju revizije privazikacije preduzeća AD Auto rad Trebinje, ko će i kada namiriti radnicima potraživanja po sudskim presudama i ko i kada će doplatiti radni staž za ove radnike koji već četiri godine ne primaju nikakva primanja.

Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK RADOJIČIĆ

Hvala. U ime Vlade, ministar trgovine i turizma gospodin Gluhaković.

MINISTAR GLUHAKOVIĆ

Gospodine predsjedniče,

Ja moram da kažem da sam prekjuče dobio ovo poslaničko pitanje koje je išlo od ministarstva do ministarstva i došlo je do Ministarstva trgovine i turizma i mi smo danas uzeli da vidimo koje su naše nadležnosti i ako bude, ja se izvinjavam narodnom poslaniku u ime ministara koji su to pismo jednostavno na vrijeme se moglo implementirati, zbog toga bićete obaviješteni što se tiče Ministarstva trgovine i turizma, ako smo mi nadležni da ispitamo sve one okolnosti koje su navedene u pismu, tako da odgovor ćete dobiti u pisanom obliku, nadam se vrlo brzo. Hvala.

SRĐAN MAZALICA (SNSD) XII sjednica NS RS 26. i 27. juna 2007. godine

Poštovani predsjedniče, uvaženi ministri, kolege narodni poslanici, pitanje bih želio postaviti Ministarstvu rada i boračko-invalidske zaštite.

Cijeneći napore koje ovo ministarstvo preduzima po pitanju reforme radnog zakonodavstva i pozdravljajući projekat zapošljavanja pripravnika, a opet podsjećajući na stavove Lisabonske strategije, kad

su u pitanju monopol javne službe, želio bih postaviti jedno pitanje, a istovremeno pokrenuti jednu inicijativu, jer poslaničko pitanje, je nešto što ja najviše, kao narodni poslanik, u ovom slučaju mogu uraditi, dakle – da li ovo Ministarstvo razmatralo mogućnost uvođenje novog ekonomskog koda u budžetu RS, to jeste da isto predložim Ministarstvu finansija u predlaganju evo Nacrta Budžeta za 2008. godinu, a koji bi predviđa sredstva namjenjena projektima zapošljavanja mladih, ti projekti bi trebali imati za cilj poboljšanje tranzicije mladih iz obrazovnog sistema, na tržište rada, kad već nefunkcionalnost tržišta rada ima za posledicu izrazito visoku stopu nezapolenosti mladih. (vrijeme) Ako mladi danas nerade, bojim se kakva će biti situacija na tržištu rada za 20 godina. Želim isto napomenuti, da je Grad Banjaluka, tj. administrativna služba grada Banjaluka, realizovala vrlo uspješno ovako neke projekte, s obzirom da ministar nije tu, bio bih zadovoljan pismenim odgovorom.

BRANISLAV ŠKOBO (SDS) XIV sjednica NS RS 11.09.2007. godine

Poštovana potpredsjednice, uvaženi narodni poslanici,

Pitanje upućeno Ministarstvu rada i boračko-invalidske zaštite. Često smo u prilici da čujemo da se svakog dana sve više ljudi prijavljuje na biro rada i da taj broj raste iz dana u dan i da se zapošljavaju ljudi van biroa.

Shodno tome moje pitanje glasi: da li se prilikom zapošljavanja radnika vodi računa o nezaposlenima koji su prijavljeni na birou rada i koji su procenti zaposlenih sa biroa u odnosu na ukupan broj zaposlenih radnika u Republici Srpskoj u prvih šest mjeseci 2007. godine?

Hvala.

BORISLAV BOJIĆ (SDS) XV sjednica NS RS 09.10.2007. godine

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, gospodine predsjedniče Vlade,

Pitanje, poslaničko pitanje, obzirom da je vaša omiljena tema u NS RS kao lidera SNSD-a bila borba protiv kriminala. U vezi sa tim bilo je nekoliko sistemskih zakona, od kojih je formiranje specijalnog tužilaštva, revizija procesa privatizacije preduzeća i banaka i jedan od vaših krupnih projekata koji se zove krivična prijava protiv NN izvršioca u vezi sa privatizacijom Kristal banke.

Zanima me kakva je sudbina te krivične prijave koju ste vi podnijeli protiv nepoznatog izvršioca i kako vi cijenite rezultate borbe protiv kriminala, apropo ovih zakona koje ste donijeli u NS RS. Da vas podsjetim, mi kad je u pitanju nekoliko tih zakona, mislim i predlagali smo potpuno drugu vrstu koncepta, a posebno onu koja se odnosi na reviziju procesa privatizacije preduzeća i banaka gdje smo tražili da tu vrstu reviziji vrši nezavisna revizorska kuća na nivou RS, a ne vladina komisija.

Dakle, pošto je to vaš koncept, pošto je to vaš prijedlog, pošto je prošlo mnogo vremena od kada vršite vlast u RS....

PREDSJEDNIK RADOJIČIĆ

Vrijeme.

BORISLAV BOJIĆ

...ja vas molim, predsjedniče, kad upozoravate mene na vrijeme i opoziciju, da takođe upozorite i predsjednika Vlade, a na njega se odnosi član 263. i odgovor na poslanička pitanja traje 2 minuta, a ne tri minuta i svaki put, predsjedniče NS, upozorite nas iz opozicije kada pet sekundi prekoračimo vrijeme. To je jako nekorektno kada je u pitanju. Dakle, vi ste tu onaj koji samo rukovodi u smislu davanja riječi i nemam ništa protiv što upozoravate nas, ali molim vas da takav način imate i prema drugima. Zaista je to krajnje nekorektno.

PREDSJEDNIK RADOJIČIĆ

Predsjednik Vlade.

PREMIJER DODIK

U konceptu ove Vlade je naravno je trajno pitanje borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije i tačno je da smo kao Vlada predlagali zakone koji su donešeni u ovom Parlamentu i to predstavlja vladinu odgovornost vezano za činjenicu da treba stvoriti pravne i logističke pretpostavke za funkcionisanje je orgovorno to je teško pitanje.

Pored toga odgovornost Vlade je i obezbjeđivanje finansijskih sredstava za realizaciju tih zakona i ja moram da kažem da je Vlada pored prijedloga i usvajanja tih zakona predložila i određena sredstva i obezbjedila sve logističke uslove za funkcionisanje Zakona o specijalnom tužilaštvu. Naravno, Vlada nema ingirencije da se miješa u ono što je pravosuđe, i vi to sasvim dobro znate, gospodine Bojiću, i mnogi drugi to znaju. Mislim da je odgovornost za realizaciju ovih zakona treba tražiti u efikasnom radu nadležnih institucija pravosuđa, a ne Vlade koja je obezbjedila sve logističke pretpostavke za funkcionisanje i nesmetanu realizaciju ovog zakona.

PREDSJEDNIK RADOJIČIĆ

Hvala. Gospodin Bojić.

BORISLAV BOJIĆ

Gospodine predsjedniče,

Zaboravili ste da mi kažete šta je sa onom krivičnom prijavom protiv NN počinioca ili ste to namjerno radili pošto znam da ste vi čovjek koji jako pažljivo sluša postavljena pitanja. Uostalom, mi nismo dali takvu vrstu obećanja, vi ste dali obećanje da ćete u roku od tri mjeseca, tad ste govorili u roku od 30 dana, pogledajte stenograme šta ste to sve obećali u borbi protiv kriminala. Preporučujem vam da prije svega napravimo objektivno dobru analizu, ovdje u NS RS, o realizaciji ovih projekata koje ste vi ponudili RS kako bismo prosto izašli iz ovog čorsokaka u koji smo dovedeni zbog toga što su sistemski zakoni napravljeni, pokazalo se to zaista loše. Svima nama treba organizovana borba protiv kriminala i u tom smislu postoji kod nas spremnost koju smo mi izrazili. Posebno u oblasti revizije procesa privatizacije preduzeća i banaka, jer ono što je do sada urađeno od strane Vlade, prije svega, jer je to vladina komisija, nije sigurno ono što su očekivali građani RS. Da vidimo ko su ti kriminalci, a posebno ste prozivali kriminalce iz SDS-a, pa vas evo sad pozivam da imenom i prezimenom prozovete one koji su se bavili tim kriminalnim radnjama, a članovi su SDS-a. Nisam zadovoljan sa odgovorom.

VUKOTA GOVEDARICA (SDS) XV sjednica NS RS 09.10.2007. godine

Zahvljujem g. Predsjedniče NS, gospodino narodni poslanici, gospodine predsjedniče Vlade RS, ja ću postaviti isto pitanje, kao što je postavio g. Kršić, ali neću govoriti o naftnoj industriji RS, već o rudniku i

termoelektrani Gacko. Najverovatnije da ću u principu dobiti isti odgovor, kao što je dobio g. Kršić, i shodno tome, mogao bih da zaključim, da bi najvjerojatije tu sobu s krevetom, pretvoriti u dvokrevetnu sobu.

Dakle 16. maja ove godine, potpisali ste ugovor da Čezom, koji je najavio jednu od najvećih investicija u regionu, ako se ja ne varam, i ako me dobro pamćenje služi, taj ugovor je nazvan – poslom vijeka, posle pet mjeseci, dakle u ovom slučaju o kojem je govorio g. Kršić, radi se o devet mjeseci, o ovom pet mjeseci, nemamo jedan transparentan ugovor, i javnost RS se nije još uvijek suočila s njim, pa koristim priliku da pitam g. premijera: - kada će se narodu dati ovaj misteriozni ugovor, i kada će biti dostupan ne nama narodnim poslanicima, nego i javnosti RS?

PREDSJEDNIK RADOJIČIĆ

Mirajanić, povreda Poslovnika.

ŽELJKO MIRJANIĆ

Umjesto da postavlja pitanja, on je iskorstio da, g. Bojiću nemojte mi upadati u riječ, poslanik umjesto da postavlja pitanje išao u komentar prethodnog odgovora i prethodnog pitanja. Hvala.

PREDSJEDNIK RADOJIČIĆ

Povreda Poslovnika, jutros ste živahni.

BORISLAV BOJIĆ

Prije svega predsjedniče vi ne poštujete poslovnik, i kada se javi narodni poslanik, da je izvršena povreda Poslovnika, a i ja kad sam se javio rekao sam da je povređen član 263. uvaženi prof. prava, uvaženi moj kolega, ovo zna sto puta bolje od mene, i mogao bih da kada kaže da narodni poslanik, povređuje poslovnik, da se bar pozove koji član je povrijedio uvaženi kolega Vukota Govedarica. S toga vas molim, da nam objasnite koji je član Poslovnika povrijedio g. Vukota Govedarica?

Molim vas da mi date objašnjenje u vezi ovoga.

PREDSJEDNIK RADOJIČIĆ

Nisam vama dužan da dam objašnjenje, nego sam dužan, da dam objašnjenje onome ko je upozoravao na povredu Poslovnika, ako traži.

G. Dodik, odovor na poslaničko pitanje.

MILORAD DODIK

Dakle, apsolutno razumijem, da sam predsjednik Vlade RS i da odgovaram ovom Parlamentu, ali imam namjeru da odgovaram isključivo onima koji su mene birali, i onima koji su za mene glasali, a ovima koji uporno pokušavaju da od ovoga naprave mistifikaciju, to razumijem, kao političku borbu i razočaran sam činjenicom, na koji način se naravno vodi ova rasprava, u svakom slučaju, ništa nema misteriozno ni tajno,

sve što je važno za RS, sve i jedan segment i rafinerije i Gacka poznat je javnosti. Ništa u tome nema što je mistično, osim u glavama nekih samozvanih tipova, koji pokušavaju da budu lokalno prepoznatljiviji, vjerovatno pripreme za lokalne izbore, u tom pogledu. Ali evo vjerovatno gospodin Govedarica može da to pitanje, riješi, pa ću ga ako slučajno propadne ovaj sporazum sa Čezom, vas pozvati kao glavnog konsultanta, koliko znam radite u rafineriji, ali nije važno to...Uglavnom ništa nema misteriozno i to je dostupno, sve ono što treba da zna javnost i što ima tamo vezano za poziciju RS, zna, ono što je stvar Čeza, pitajte njih, dakle, ništa nema ni oko rafinerije ni oko Gacka, što je nepoznato javnosti u svim elementima, i o svim detaljima, i jedan i drugi ugovor se realizuju i rafinerija a i Gacko su, određeni poslovi, koje treba da se dovedu do realizacije tih ugovora. Apsolutno tvrdim da sa stanovišta rekonstrukcije, samo ću vam reći g. Govedarica da ste za dva i po mjeseca zbog raznih stvari tamo, koje se godinama pojavljuju u toj termoelektrani u kojoj vi radite, nikada to pitanje niste postavili, jer termoelektrana iz raznih razloga, špekulantni i nije radila i nije proizvodila, zbog tehnologije kakva jeste, prema tome, neću odgovoriti na isti način. Sve je poznato, ništa nema tajno, ko god želi da izvrši dodatni uvid, neka izvrši, niko ne stoji ni u jednom elementu, prepreka, pogotovo ne Vlada da se upoznate sa svim elementima.

8. PREPORUKE IZ RANIJIH IZVJEŠTAJA

- **Realizovane preporuke iz polugodišnjeg izvještaja**

U prethodnom periodu djelovanja NS RS je kreirala izmjene i dopune Poslovnika o radu NS RS i to je jedina realizovana preporuka od svih koje su naznačene u prethodnom periodu.

- **Nerealizovane preporuke iz polugodišnjeg izvještaja**

1. Parlament RS treba više raditi u skladu, sa zahtjevima identifikovanim u dokumentu Građanska platforma, koji je potpisalo preko 500.000 građana. Ova preporuka je opšta, ali ni segmentalno nije došlo do većih aktivnosti u NS RS po pitanju ove preporuke. Ono što je tračak nade u periodu nakon polugodišnjeg izvještaja je to što je usvojen Program razvoja RS za period 2007. do 2010. godine i koji bi velikim radom zaduženih službi mogao dati doprinos boljem životu građan RS.
2. Kreirati Kodeks ponašanja poslanika u NS RS. Preporuka još uvijek nije usvojena, ali će sigurno biti jer ovo je i odredba Poslovnika o radu NS RS, tako da treba očekivati što prije usvajanje Kodeksa ove vrste.
3. Uspostaviti jasniji i konkretniji pristup u kreiranju Programa rada NS RS, kako bi se povećala odgovornost NSRS-e, te omogućilo preciznije mjerenje njene efikasnosti u radu. Odgovor na ovu preporuku će biti javan kada se uđe u kreiranje Programa rada NS RS za 2008. godinu.
4. Iznaći način za aktivniji, odgovorniji i efikasniji pristup skupštinskih tijela u razmatranju akata koje ova tijela obrađuju (aktivnije sudjelovanje predstavnika civilnog društva i u radu tih tijela). Za sada nije bilo nikakvog napretka po ovoj preporuci.
5. Poslanici trebaju dati aktivniji doprinos sjednicama NS RS-e, a ne čekati da samo glasaju za „servirana“ rješenja. Ovdje je evidentan problem nepostojanje konkurentne opozicije, a poslanici iz pozicije glasaju za one prijedloge koji dolaze izvrha vlasti.

DODATAK 3. GRAĐANSKA PLATFORMA

Očekujemo do 2010. godine :

1. da se otvori 50 000 radnih mjesta u BiH.
2. da se iskorijeni ekstremno siromaštvo u BiH.
3. da minimalna mirovina/penzija u BiH bude 250 KM.
4. da svaki građanin u BiH ima pristup osnovnoj zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti.
5. da se obezbijedi dostojanstven standard života na selu.
6. da BiH bude zemlja jednakih mogućnosti za mlade ljude.
7. da se smanje troškovi javne administracije.
8. da se okonča reforma sustava obrazovanja u BiH.
9. da se smanji razina korupcije u BiH.
10. da BiH ispuni sve uvjete za stjecanje statusa kandidata za članstvo u EU.
11. da javne tvrtke/ poduzeća budu bolje regulirana i efikasnija u pružanju javnih usluga.
12. da se udvostruči direktna strana ulaganja u BiH.